

28.11.2014

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI ARVO-OSUUSJÄRJESTELMÄSTÄ JA SELVITYSTOIMINNASTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Elinkeinoelämän keskusliiton (myöhemmin EK) lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Esityksen tarkoituksena on tehdä EU:n arvopaperikeskusasetuksen voimaantulosta johtuvat välttämättömät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön. Asetus tuli voimaan 17.9.2014. Valtiovarainministeriö on pyytänyt näkemyksiä erityisesti yksilöllistä asiakaserottelua ja omistuksen julkisuutta koskeviin ehdotuksiin. EK lausuu asiassa seuraavaa.

Yleistä

Valtiovarainministeriö asetti 21.3.2014 työryhmän valmistelemaan arvopaperikeskusasetuksen voimaantulon johdosta tarvittavia lainsäädäntömuutoksia. EK osallistui työryhmän sekä seurantaryhmän työhön ja piti työryhmän esitystä hyvänä ja kannatettavana. EK kannatti julkisen omistajarekisterin perustamista Patentti- ja rekisterihallituksen yhteyteen. Julkinen rekisteri olisi varmistanut omistustietojen säilymisen julkisina Suomessa. Työryhmän ehdotus oli kattavasti ja hyvin perusteltu ja se olisi myös varmistanut arvopaperikeskusasetuksen voimaantonon täysimääräisesti ja EU-oikeuden mukaisesti Suomessa. EK pitääkin erittäin valitettavana, että työryhmän ehdotukset julkisesta omistajarekisteristä ja hallintarekisteröinnin sallimisesta suomalaisille sijoittajille eivät ole mukana uudessa ehdotuksessa.

EK toteaa, että arvopaperikeskusasetuksen keskeinen tavoite on vapauttaa kilpailua EU-alueella toimivien arvopaperikeskusten välillä sallimalla sekä arvopaperikeskuspalvelujen tarjoaminen niin sanotulla EU-passilla että liikkeeseenlaskijoille mahdollisuus jatkossa vapaasti valita se EU-alueella toimiva arvopaperikeskus, jossa arvopaperit lasketaan liikkeeseen. Asetuksen tarkoituksena on avata arvopaperien säilytystoiminta kilpailulle sallimalla myös suomalaisille sijoittajille jatkossa oikeus valita omistustensa säilytykseen suoran arvo-osuustilin rinnalla hallintarekisteröity tili.

EK pitää erittäin tärkeänä, että asetusta saatetaan Suomessa voimaan täysimääräisesti ja että kansalliseen lainsäädäntöön tehdään ne muutokset, joita asetuksen tavoitteet kilpailun ja markkinoiden avaamisesta

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Piia Vuoti

28.11.2014

vaativat. Sijoittajien mahdollisimman laaja valintaoikeus arvopaperien säilytystavan suhteen lisää myös ulkomaisten sijoittajien kiinnostusta Suomea kohtaan. On tärkeää kehittää pääomamarkkinoita kansainvälisten standardien pohjalta, jotta Suomessa toimimisesta ei aiheudu ylimääräisiä kustannuksia. Kehitystyössä kotimaisia sijoittajia ei tule asettaa ulkomaisia sijoittajia huonompaan asemaan sijoitettaessa suomalaisiin yrityksiin. Myöskään ei tule heikentää kotimaisten yritysten houkuttelevuutta omistus- ja sijoituskohteena ulkomaisiin yrityksiin verrattuna

EK:n näkemyksen mukaan lausuntopyynnön kohteena oleva esitys on EU-oikeuden vastainen asetuksen voimaannon osalta.

Hallintarekisteröinnistä

Hallituksen esityksessä todetaan, että asetuksen pääsäännön mukaan sijoittajille on tarjottava sekä yhteiseroteltua säilytystiliä että yksilöllisesti asiakaseroteltua säilytystiliä. Esityksessä ehdotetaan, että Suomessa käytettäisiin asetuksen poikkeusmahdollisuutta, jonka myötä suomalaisten sijoittajien suomalaiset osakeomistukset tulisi erotella yksilöllisesti kaikissa EU:n alueella toimivissa arvopaperikeskuksissa. Poikkeussääntöä ehdotetaan sovellettavaksi yleisöjulkisuuden ylläpitämiseksi Suomessa nykytasolla.

EK kannattaa vahvasti asetuksen voimaannanoa ilman kansallisia erikoisjärjestelyjä ja näin ollen hallintarekisteröinnin sallimista suomalaisille sijoittajille. Jotta asetuksen tavoitteet ja hyödyt saadaan toteutettua myös Suomessa, tulisi suomalaisilla sijoittajilla olla mahdollisuus myös asetuksenmukaiseen laarimaiseen hallintarekisteröintiin. Hallintarekisteröintikielto johtaisi lisäksi siihen, että suomalaiset liikkeeseenlaskijat eivät voisi käyttää arvopaperikeskusasetuksen mukanaan tuomaa oikeutta valita arvopaperikeskus. Suomalaisten liikkeeseenlaskijoiden kannalta asetuksen tavoitteet raja-aitojen poistamiseksi ja kilpailun lisäämiseksi eivät toteutuisi.

EK toteaa, että hallintarekisteröinnin osalta hallituksen esitys on EU-oikeuden vastainen.

Omistuksen julkisuuden osalta EK kannattaa hallituksen esityksessä esille tuotua mallia, jonka mukaan omistustiedot voitaisiin kerätä kyse-lyperiaatteella (HE s. 25, kohta 3.2. Toteuttamisvaihtoehdot). EK toteaa, että tämän mallin jatkoselvittely pitäisi käynnistää kiireellisesti.

Ehdotetun mukainen järjestelmä tarkoittaisi sitä, että omistajatiedot kerättäisiin reaaliaikaisesti pyynnöstä suoraan suomalaisten pankkien hallintarekisteröidyiltä tileiltä. Ehdotus olisi uudenlainen malli omistuk-

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Piia Vuoti

28.11.2014

sen julkisuudelle, mutta se varmistaisi omistustietojen säilymisen nykyisellä julkisuustasolla.

EK:n näkemyksen mukaan asiassa pitää menetellä seuraavasti

1) Suomalaisten sijoittajien mahdollisuus ns. laaritilimuotoiseen hallintarekisteröintiin tulee lisätä lainsäädäntöön.

2) Hallituksen esitykseen tulee lisätä työryhmän esittämä malli julkisesta omistajarekisteristä, joka perustetaan Patenti- ja rekisterihallituksen yhteyteen. Omistustiedot julkiseen rekisteriin saadaan kyselymallilla (ns. on demand -malli), jolloin omistustiedot säilyvät Suomessa täysin julkisina. Lakiin tulee tässä vaiheessa ottaa perussäännökset julkisesta omistajarekisteristä.

Kunnioitavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Lainsäädäntö ja hallinto

Hannu Rautiainen
johtaja